

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2013 május Hónapló

Bán Zsófia: Szia, Mutyi! – avagy az élet menete

A Jászainál legalább látom a kisalagút végét. Igaz, a fényt eltakarja a tömeg, emiatt átsuhan rajtam némi nyugtalanság: mi van, ha beszorulok. Klausztofóbiás aggodalmamat vitézül leküzdve, gond nélkül kijutok a füves, napos térségre, a sűrű tömegtől alig lehet mozdulni. Innen, a Margit híd lábától indul majd a felvonulás, az Élet Menete, amelyet az idén tizenegyedszerre rendeznek meg a második világháború idején a gázkamrákban és más módon meggyilkolt hatszázezer zsidó magyar állampolgár emlékére.

Már a hídnál is nyilvánvaló, hogy ennyien még sohasem voltak – special thanks a Nemzeti Érzelmű Motorosoknak az erre a napra tervezett, kreatív „Adj gázt!” jelszavú felvonulásukért, amelyet a miniszterelnök, felülbírálván ennen alaptörvényét – elvégre csak az nem hibázik, aki nem dolgozik –, betiltatott. Úgy döntött, hogy az állam mégiscsak inkább ő maga, és egy hirtelen szkandermozdulattal lenyomta ezt a szépen indult kezdeményezést. Itt elvileg tapsolhatnánk is a ravasz Lúdas Matyinak, a bökkenő csak az, hogy a Döbrögi is ő volna, és ez még a hétévesek fejét is megzavarja, pedig ők még képesek tisztán gondolkodni, később ez már csak romlik. Párthoz vagy szervezethez tartozó lobogókat sehol nem látok, viszont körös-körül kis papírzászlókat osztogatnak: magyar zászló, svájci zászló (a rendezvény Carl Lutzra is emlékezik), európai uniós zászló, valamint izraeli zászló. Utóbbit fel nem foghatom, mi célból: magyar állampolgárságú áldozatokra emlékeznek magyar, valamint sokféle országból érkezett, külföldi állampolgárok. Az izraeli zászló jelenléte egy ilyen rendezvényen nem csak hogy nem helyénvaló, hanem egyenesen provokációnak hat, ezzel is szítva a magyarozók, hazaárulózók és idegenszívűzők népes táborának amúgy is szépen fejlett, ööö, ellenérzéseit. Nem is késlekedik soká egyik elszánt képviselőjük, aki dacolva a hídról bámészkodók szimpátiajelzéseivel, csakazértis lelógat egy „Üzenet Simon Peresznek: Foglalod a kurvanyádat, de nem ám a mi hazánkat!...” feliratú molinót, amit a mellette állók, meg az ott termett rendőrök némi dulakodás árán szépen összehajtatnak vele, miközben a térről felharsan a „Nácik haza!” skandáló kórus. Úgy tűnik, nem csak Lilla örök, de Petőfi is (ez így igazságos) – hiába, a magyar genetikusan szereti a költészetet.

Miután a Klezmerész együttes lenyomta a Hava Nagilával csúcsra járatott repertoárját, melyet nyilván a végítélet napján sem kerülhetünk majd el, Verő Tamás rabbi megfújja a sófárt, és elindul a menet a Carl Lutz rakpart irányába, azaz északnak, az Árpád híd felé. Csak lassan, araszolva haladunk, egyrészt mert mozdulni is alig van hely, másrészt a feltűnően sok fiatal mellett sok az idős, fájós lábú, fájós derekú résztvevő is, ők azonban láthatóan ragaszkodnak a jelenlétükhöz. Egy idős, öltönyös, hajlott hátú úr szinte roskadozik a kezében tartott tábla alatt: „Soha többé!” Egy másik, jóval fiatalabb, ám viszonylag rossz fizikai állapotú férfi trikójának hátán ezt olvasom: „Zsarnokságban élni nem, csak félni lehet!” Később látom a trikója elejét is: „Éhségmenet 2013”. A híd alatt végre áthaladva, lefordulunk a rakpartra. Közben többen tévékamerákkal forgatnak, ám csak egyetlenegyikükön van bárminemű azonosító jel: a

Deutsche Welle (DW) kameráján és mikrofonján. A többi anonimitásba burkolózik. Nem tudom, mi az erre vonatkozó törvény, de csodálkoznék, ha a rendőrökhöz hasonlóan, az újságírók számára is ne volna kötelező azonosítót hordani magukon, illetve kamerájukon (még sajtóigazolvány sem lóg egyikük nyakában sem). Felteszem, egy rendezvény résztvevőinek joguk van tudni, hogy ki kamerázza őket (és főleg mi célból). De nem, csak forognak a névtelen kamerák, névtelen kezelők időnként összesúgnak névtelen kísérőikkel. Bosszúból lefényképezzük őket, amitől kissé meglepődnek. Ha harc, legyen harc. Átnézek a Margitsziget támfalára, melyen egy ideje hatalmas, fehér betűkkel ott virít egy üzenet: „SZIA MUTYI!” Utána egy nagy, fehér szív. Jól van, még megvan, minden alkalommal muszáj vigyorogni tőle. Hála istennek, hogy még van normális világ is, vannak szerelmesek, van napsütés, és most már úgy tűnik, idén is lesz tavasz.

A Dráva utcáig hömpölyög a 15-20 ezres tömeg, ahol a színpadot állították fel. Az esemény díszvendége Agnes Hirschi, Carl Lutz lánya, aki, noha könnyeivel küszködve, de hibátlan kiejtéssel, folyékonyan mondja el beszédét magyarul. A háború alatt svájci konzulhelyettes, embermentő apjáról elnevezett rakparton, ameddig a szem ellát, emberek ezrei. Meg kismotorozó gyerekek, bámészkodó kutyák, ringatózó babakocsik, vasárnap délutáni családok, beszélgető barátok, ismerősök, a vízen pedig integető turistákat szállító, kisebb-nagyobb hajók. Az alkonyi napban egy ötös kajak evezősei köszöntésképpen felemelik lapátjukat, hajójukat körülöleli a csillogó Duna. Az élet rendes menete. Beszél még a kanadai nagykövet, egyszerű, világos szavakkal, aztán Gordon Gábor, az Élet Menete Alapítvány igazgatója, aki rámutat, hogy „többen vagyunk jelen, mint valaha”, de hogy ez, sajnos nem csak jót jelent, hiszen valamilyen romló állapotot is jelez. A beszédek tömörek, lényegre törőek, sorukat Fröhlich Róbert főrabbi szózata zárja, melyet a közelben álló Iványi Gábor lelkesen és családjával hallgatunk meg. Ezúttal, jó érzéssel, politikusokat nem kértek fel. A tömegben azonban jelen vannak, nem sorolom őket; a közös emberi minimum jegyében, egyet leszámítva, minden párt képviseltette magát. A fémkorláton végig ülnek, támaszkodnak, köztük egy idős asszony csendesen zokog, csak a válla rázkódása árulja el. Babilon folyóvizénél, ott ültünk és sírtunk. Beláthatatlan az emlékeznivaló, az elvégzendő munka, hiszen még alig kezdődött el. „Fecseg a felszín, hallgat a mély”, mondja Fröhlich főrabbi, aki szerint József Attila soha nem volt időszerűbb, mint mostanában.

A beszédek végeztével felmegyünk a felső rakpartra, ahol egy kisebb tömeg áll körül valamit. Közelebb megyek, hogy lássam, mit. A távozó emberek kis papírzászlóikat egy nagy mézskődarab lukacsába tűzik. A köré két szót véstek, az egyiket könnyű elolvasni: *Magyar*, a másik szinte teljesen kivehetetlen. Az emberek próbálják kiolvasni; közel mennek, majd távolabb, aztán megint közel, majd oldalról próbálkoznak, fényképeznek, zummolnak, videóznak, de csak nem akar olvashatóvá válni a felirat. Mintha legalábbis a rosette-i kő feliratait igyekeznének megfejteni, próbálkozásaikban kíváncsiság és elszánás. Végül az egyikük megszólal: *köztársaság*. *Magyar Köztársaság*, az van rája írva. Tényleg?, csodálkoznak a többiek. De hisz' alig olvasható. Igen, mondja egy másik, mert kivésték a betűket. Gondolja? Újra közelebb mennek, tanulmányozzák a feltételezett vésés nyomait, de csak azt látni, hogy a szépen, épen hagyott *Magyar*-on kívül nem nagyon látni semmit. A követ én sem láttam még soha, pedig itt lakom néhány saroknyira. Mi lehet ez? Utánanézek az interneten: kiderül, hogy a szocialisták állították 2011. április 18-án, az alaptörvény elfogadásakor, amely, mint beszédükben akkor elmondták, az ország szétszakításának a napja lett. Nem emlékmű, mondták, hanem az újrakezdés, a változás szimbóluma. Hanem azonban szakasztott úgy néz ki, mint egy elhanyagolt, régi sírkő, a változást pedig a kivésett betűk, valamint a most beletűzött, színes zászlócskák hozzák. Úgy néz ki az egész, mint egy nagy, kővé meredt, nemzetközi sündisznó. S miközben ezen ámuldozunk, a fejünk felett elrepül egy svájci repülő. A farokszárnyán csillogó, vörös alapon fehér kereszt mintha bátorítóan integetne a

sündisznóba tűzött svájci és egyéb zászlócskáknak. Na, ez is elment, mondja csüggedten az egyik. Majd jön másik, mondja az optimista másik. Mert mindig akad egy, aki optimista.

Tetszik

Egy embernek tetszik. Legyél Te az első ismerőseid közül!

Kapcsolódó írások:

1. **Farkas Zoltán: Önkénygazdaságtan – A Fidesz erőltetett menete** In memoriam Antal László Önmegváltók Nem tudni, történelmi vagy keresztény...
2. **Bán Zsófia: Ha(R)cóljon!** Bánatos, február végi vasárnap délután, lóg az eső lába, hideg...
3. **Bán Zsófia: Hajnali jelelés** Tavaly novemberben rendezték meg az első versmaratont József Attila Parlament...
4. **Bán Zsófia: A bomlás virágai** Különös arra gondolni, hogy évtizedek múlva majd úgy emlegetjük (vagy...
5. **Bán Zsófia: Nakonxipánban hullajó** Se házam, székem, asztalom Surabájában vásált gyöngyöm foszlott magasnyakú pullóver...

Cimkék: **Bán Zsófia**